

ชื่อเรื่อง การขยายพันธุ์เนตรม่วงในสภาพปลอดเชื้อเพื่อการอนุรักษ์
ชื่อผู้วิจัย พรพรรณ สุขุมพินิจ และสรารุช แสงสว่างโชติ
หน่วยงาน คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ปีงบประมาณ 2561

บทคัดย่อ

เนตรม่วง (*Microchirita purpurea* D.J.Midleton & Triboun) เป็นหนึ่งในพืชไทยชนิดใหม่วงศ์ชากุญแจ (Family Gesneriaceae) เป็นไม้ล้มลุกปีเดียวและเป็นพืชเฉพาะถิ่นพบการกระจายพันธุ์เฉพาะประเทศไทย ที่เขตอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี การขยายพันธุ์เนตรม่วง ในสภาพปลอดเชื้อจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งเพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางพันธุกรรมเนตรม่วงไว้ไม่ให้สูญพันธุ์ โดยการวิจัย ในครั้งนี้เพื่อศึกษาหาวิธีการเพิ่มปริมาณต้นเนตรม่วงในสภาพปลอดเชื้อ โดยนำเมล็ดเนตรม่วงมาฟอกฆ่าเชื้อด้วยสาร NaOCl 10% เป็นระยะเวลา 3 นาที ก่อนนำเมล็ดไปเพาะเลี้ยงในอาหารเหลวสังเคราะห์สูตร Murashige and Skoog (1962) ที่ไม่เติมผงวุ้น พบว่าเมล็ดเนตรม่วงสามารถงอกได้ดีภายหลังการเพาะเลี้ยง 10 วัน เมื่อเนตรม่วงมีอายุ 50 วัน จึงนำชิ้นส่วนของใบและก้านใบเนตรม่วงไปเพาะเลี้ยงบนอาหารแข็งสังเคราะห์สูตร Murashige and Skoog (1962) ที่เติมสาร BAP ที่ระดับความเข้มข้น 0, 0.1, 0.5, 1.0, 1.5 และ 2.0 มิลลิกรัมต่อลิตร ร่วมกับการเติมสาร NAA ที่ระดับความเข้มข้น 0.1 มิลลิกรัมต่อลิตร พบว่า ชิ้นส่วนของใบเนตรม่วงเมื่อเลี้ยงบนอาหารแข็งสังเคราะห์สูตร Murashige and Skoog (1962) ที่เติมสาร BAP ที่ระดับความเข้มข้น 1.0 มิลลิกรัมต่อลิตร ร่วมกับการเติมสาร NAA ที่ระดับความเข้มข้น 0.1 มิลลิกรัมต่อลิตร ส่งผลให้มีจำนวนยอดเฉลี่ยมากที่สุดคือ 5.33 ยอด และชิ้นส่วนของก้านใบเนตรม่วงเมื่อเลี้ยงบนอาหารแข็งสังเคราะห์สูตร Murashige and Skoog (1962) ที่เติมสาร BAP ที่ระดับความเข้มข้น 1.5 มิลลิกรัมต่อลิตร ร่วมกับการเติมสาร NAA ที่ระดับความเข้มข้น 0.1 มิลลิกรัมต่อลิตร ส่งผลให้มีจำนวนยอดเฉลี่ยมากที่สุดคือ 10.25 ยอด

คำสำคัญ: วงศ์ชากุญแจ, แก่งหางแมว, การเพาะเลี้ยงในสภาพปลอดเชื้อ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Title	<i>In vitro</i> Propagation for Conservation of <i>Microchirita purpurea</i> D.J.Midleton & Tribon
Researchers	Pornpan Sukhumpinij and Sarawut Sangsawangchote
Organization	Faculty of Agricultural Technology, Rambhaibarni Rajabhat University
Year	2018

Abstract

Net Muang (*Microchirita purpurea* D.J.Midleton & Triboun) is one of new Thai species, belonging to the Gesneriaceae family. Net Muang is herbaceous plant and endemic plant only found in Thailand, especially at Kaeng Hang Maeo in Chanthaburi Province. *In vitro* culture of Net Muang was a means of conservation of genetic diversity of this plant strain. This research was conducted with an attempt to increase the amount of Net Muang on *in vitro* propagation for conservation. For surface disinfection, seeds of Net Muang were treated with 10% NaOCl for 3 minutes and rinsed three times with sterile distilled water before culture in liquid Murashige and Skoog (1962) medium. Germination of seeds were found after culture for 10 days. 50 days old *in vitro* microplants were dissected and transferred to MS medium supplemented with 0, 0.1, 0.5, 1.0, 1.5 and 2.0 mg/L 6-benzylaminopurine (BAP) and 0.1 mg/L Naphthalene acetic (NAA). The results indicated that leaves cultured with 1.0 mg/L BAP and supplemented with 0.1 mg/L NAA gave the highest average number of shoots for 5.33 shoots. However, 10.25 shoots were found when placed the petioles on MS medium supplemented with 1.5 mg/L BAP and 0.1 mg/L NAA.

Keywords: Family Gesneriaceae, Kaeng Hang Maeo, *In vitro* culture

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี